

Regeringens proposition

2008/09:129

Utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde

Prop.
2008/09:129

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 5 mars 2009

Fredrik Reinfeldt

Anders Borg
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition lämnas förslag om utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde.

Av förenklingsskäl och för att öka förutsebarheten för företagen ska det anges i inkomstskattelagen (1999:1229) hur högt anskaffningsvärdet maximalt får vara för att inventarier ska utgöra inventarier av mindre värde. Om anskaffningsvärdet för inventarier understiger ett halvt prisbasbelopp ska tillgången anses utgöra inventarier av mindre värde. Beloppet ska gälla för alla företag.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2009 och tillämpas på beskattningsår som påbörjas efter den 31 december 2008.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Bakgrund	5
4.1	Skatterättsliga regler	5
4.2	Redovisningsregler	6
5	Överväganden och förslag	7
6	Offentligfinansiella effekter m.m.	12
6.1	Konsekvenser för de offentliga finanserna m.m.	12
6.2	Konsekvenser för företagen	12
7	Författningskommentar	13
	Lagförslag i promemorian Utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde (Fi2008/6260)	14
	Förteckning över remissinstanserna	15
	Lagrådsremissens lagförslag	16
	Lagrådets yttrande	17
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 2009	18

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2008/09:129

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Prop. 2008/09:129

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

4 §

För inventarier som är av mindre värde eller kan antas ha en ekonomisk livslängd på högst tre år, får hela utgiften dras av omedelbart. Detta gäller dock inte sådana rättigheter m.m. som avses i 1 § andra stycket.

*Med mindre värde avses att anskaffningsvärdet exklusive mer-
värdesskatt understiger ett halvt
prisbasbelopp. Finns det ett
naturligt samband mellan flera
inventarier, ska de anses vara
inventarier av mindre värde bara
om det sammanlagda an-
skaffningsvärdet understiger ett
halvt prisbasbelopp. Detsamma
gäller i det fall förvärv av olika
inventarier kan anses ingå som ett
led i en större inventarie-
anskaffning.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009 och tillämpas på beskattningsår som påbörjas efter den 31 december 2008. I fråga om beskattningsår som påbörjats efter den 31 december 2008 och avslutats före ikraftträdandet ska dock, om den skattskyldige begär det, avdragsrätten prövas enligt äldre bestämmelser.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

Regeringen har i budgetpropositionen för år 2009 aviserat att alla företag bör ges möjlighet att omedelbart dra av utgifter för inventarier vars anskaffningsvärde understiger ett halvt prisbasbelopp (prop. 2008/09:1, finansplan m.m., avsnitt 6.2.4.4).

En promemoria med det i budgetpropositionen aviserade förslaget har utarbetats i Finansdepartementet, promemorian Utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde (dnr Fi2008/6260). Promemorians förslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En remissammanställning finns tillgänglig i lagstiftningsärendet.

Propositionens förslag skiljer sig från promemorians förslag på så vis att det i lagtexten tagits in en uttrycklig bestämmelse om hur mervärdesskatt ska behandlas, samt att ikraftträdandebestämmelsen har justerats.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 29 januari 2009 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 3*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande behandlas i författningskommentaren.

4 Bakgrund

4.1 Skatterättsliga regler

För inventarier som är av mindre värde eller kan antas ha en ekonomisk livslängd på högst tre år, får hela utgiften dras av omedelbart enligt 18 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229). Detta gäller dock inte sådana immateriella rättigheter m.m. som räknas upp i 18 kap. 1 § andra stycket inkomstskattelagen (patent, licenser, varumärken m.m.).

När det gäller inventarier av mindre värde har Skatteverket lämnat allmänna råd för bedömningen av vad som ska avses med begreppet mindre värde (SKV A 2007:2). Av de allmänna råden framgår bl.a. följande.

För större företag bör som inventarier av mindre värde normalt räknas inventarier vars anskaffningsvärde exklusive mervärdesskatt uppgår till högst 20 000 kronor. Med större företag avses företag som uppfyller mer än ett av kriterierna

- 1) mer än 50 anställda i medeltal under de två senaste åren,
- 2) mer än 25 miljoner kronor i balansomslutning de två senaste åren, och
- 3) mer än 50 miljoner kronor i nettoomsättning de två senaste åren.

För mindre företag bör som inventarier av mindre värde normalt räknas inventarier vars anskaffningsvärde exklusive mervärdesskatt uppgår till

högst 10 000 kronor. Med mindre företag avses företag som inte är större företag.

För enskilda näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut får motsvarande belopp normalt anses vara 5 000 kronor.

Vid bedömningen av vad som ska anses vara inventarier av mindre värde bör vidare gälla att en omedelbar kostnadsföring av anskaffningsutgiften ska vara förenlig med god redovisningssed. För anskaffningar av inventarier som har ett naturligt samband eller som kan anses ingå som ett led i en större inventarieinvestering bör bedömningen av vad som ska räknas som inventarier av mindre värde göras utifrån inventariernas sammanlagda anskaffningsvärde.

I rättsfallet RÅ 2004 ref. 81 skulle ett företag redovisningsmässigt skriva av korttidsinventarier under en period av tre år. Regeringsrätten godtog inte att skattemässigt avdrag beräknades på samma sätt, och uttalade att för det fall utgifterna inte dras av omedelbart ska de dras av genom årliga värdeminskningsskattavdrag i enlighet med bestämmelserna om räkenskapsenlig avskrivning. Det har inte prövats om motsvarande gäller för inventarier av mindre värde.

4.2 Redovisningsregler

Det finns ett samband mellan redovisningen och beskattningen när det gäller inventarier på så vis att det i 18 kap. 14 § inkomstskattelagen anges att det som en förutsättning för räkenskapsenlig avskrivning gäller att den skattskyldige haft ordnad bokföring, och att avdraget motsvarar avskrivningen i bokslutet.

I årsredovisningslagen (1995:1554) finns vissa bestämmelser om materiella anläggningstillgångar, som är det som inom redovisningen närmast motsvarar inventarier. Dock avses med begreppet materiella anläggningstillgångar mer än bara inventarier, t.ex. ingår även fastigheter. Lagreglerna i årsredovisningslagen kompletteras av övrig normgivning på redovisningsområdet.

I årsredovisningslagen används i stället för begreppet ”inventarier” begreppet ”anläggningstillgång”, som definieras som en tillgång som är avsedd att stadigvarande brukas eller innehas i verksamheten. Med omsättningstillgång förstås annan tillgång (4 kap. 1 § årsredovisningslagen).

Anläggningstillgångar med begränsad nyttjandeperiod ska skrivas av systematiskt över denna period (4 kap. 4 § årsredovisningslagen).

Har en anläggningstillgång ett lägre värde än det värde som följer av ett avskrivet anskaffningsvärde, ska tillgången skrivas ned till detta lägre värde, om det kan antas att värdenedgången är bestående (4 kap. 5 § årsredovisningslagen). Å andra sidan ger ett tillförlitligt och bestående värde som väsentligt överstiger bokfört värde en möjlighet att skriva upp värdet på tillgången. Denna möjlighet gäller dock endast för aktiebolag och ekonomiska föreningar (4 kap. 6 § årsredovisningslagen).

Enligt internationella redovisningsregler (IAS 16 Materiella anläggningstillgångar) ska en materiell anläggningstillgång tas upp till anskaffningsvärdet första gången den redovisas. Därefter ska tillgången redovisas till anskaffningsvärdet efter avdrag för ackumulerade av- och

nedskrivningar eller till verkligt värde. Avskrivningsbart belopp är enligt IAS 16 anskaffningsvärdet efter avdrag för beräknat restvärde. Det avskrivningsbara beloppet ska fördelas på ett systematiskt sätt över tillgångens nyttjandeperiod och den avskrivningsmetod som väljs ska återspegla hur tillgångens framtida ekonomiska fördelar väntas bli förbrukade av företaget. Avskrivningar ska göras separat för varje del av en materiell anläggningstillgång som har ett anskaffningsvärde som är betydande i förhållande till tillgångens sammanlagda anskaffningsvärde, s.k. komponentavskrivning.

Det finns även regler om behandlingen av materiella anläggnings-tillgångar i Bokföringsnämndens normgivning (BFNAR 2008:1 Årsredovisning i mindre aktiebolag). Denna vägledning får tillämpas av privata aktiebolag som är mindre företag enligt 1 kap. 3 § första stycket årsredovisningslagen. Reglerna överensstämmer med Skatteverkets allmänna råd på så vis att en materiell anläggningstillgång får kostnadsföras direkt om anskaffningsvärdet uppgår till högst 10 000 kronor. I annat fall ska materiella anläggningstillgångar skrivas av med utgångspunkt i en nyttjandeperiod om fem år.

I BFNAR 2006:1 Enskilda näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut anges att om utgiften för maskiner eller inventarier uppgår till högst 5 000 kronor får tillgången kostnadsföras direkt. Detta undantag ska motsvara vad som skattemässigt kan medföra ett omedelbart avdrag.

5 Överväganden och förslag

Regeringens förslag: I 18 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229) anges en beloppsmässig gräns för vad som avses med inventarier av mindre värde.

Om anskaffningsvärdet för inventarier exklusive mervärdesskatt understiger ett halvt prisbasbelopp ska de anses utgöra inventarier av mindre värde. Finns det ett naturligt samband mellan flera inventarier ska de anses vara inventarier av mindre värde endast om det sammanlagda anskaffningsvärdet understiger ett halvt prisbasbelopp. Detsamma gäller i det fall förvärv av olika inventarier kan anses ingå som ett led i en större inventarieinvestering.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Till skillnad från i promemorian föreslås det i propositionen att det i lagtexten preciseras vad som gäller för mervärdesskatt.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker promemorians förslag eller har inget att erinra mot förslaget. *Skatteverket* har framfört att det kan uppkomma administrativt merarbete för företag med brutna räkenskapsår i och med att det är prisbasbeloppet året före taxeringsåret som ska användas vid beräkningen. Även *Bokföringsnämnden* har påtalat detta förhållande. *Bokföringsnämnden* har även framfört att det bör anges i lagtexten vad som gäller för mervärdesskatt som inte ska dras av. Vidare anser nämnden att formuleringen ”uppgår till högst ett halvt prisbasbelopp” bör användas i

stället för det föreslagna ”understiger ett halvt prisbasbelopp”. Detta för att ansluta till de regler som gäller för enskilda näringsidkare som upprättar förenklat årsbokslut och därmed undvika tveksamheter. *Näringslivets Skattedelegation* (vars yttrande *Fastighetsägarna Sverige* och *Föreningen Svenskt Näringsliv* ansluter sig till) framhåller att förslaget även har den positiva effekten att det bidrar till fler investeringar i företagen. Fler investeringar är i sin tur positivt för den svenska ekonomin. Näringslivets Skattedelegation föreslår därför att beloppsgränsen bör höjas till ett prisbasbelopp. Ett förslag om höjd beloppsgräns har även framförts av *Företagarna*.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen har i budgetpropositionen för år 2009 aviserat att alla företag bör ges möjlighet att omedelbart dra av utgifter för inventarier vars anskaffningsvärde understiger ett halvt prisbasbelopp (prop. 2008/09:1, finansplan m.m., avsnitt 6.2.4.4). Motsvarande förslag har även lagts fram av utredningen om sambandet mellan redovisning och beskattning (SamRoB-utredningen) i slutbetänkandet *Beskattningsstidpunkten för näringsverksamhet* (SOU 2008:80, del 2, s. 297 f.).

Bestämmelsen om omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde i 18 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229) anger i dag inte någon beloppsmässig gräns för vad som är mindre värde. I stället får vägledning sökas i Skatteverkets allmänna råd (SKV A 2007:2). Däri framgår att innebörden av mindre värde varierar beroende på storleken på företagen. För stora företag är det belopp som får dras av omedelbart högre än för små företag och enskilda näringsidkare.

När reglerna om omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde infördes 1981 uttalades i förarbetena (prop. 1980/81:68) att vad som avsågs var att anskaffningsvärdet uppgick till högst 500–600 kronor. Som exempel nämndes handverktyg och enklare kontorsutrustning. I skatteutskottets betänkande (bet. 1980/81:25) anfördes emellertid att det inte var motiverat att generellt bestämma någon övre gräns för vad som ska anses vara ”mindre värde”, eftersom detta begrepp måste anses ha olika valörer i större och mindre företag och också påverkas av arten av och ändamålet med investeringen. Det är inte svårt att se att det kan finnas sakskalet för att olika stora företag bör bedömas olika i detta avseende. För ett stort noterat företag som verkar på en global marknad är ”mindre värde” självklart ett större faktiskt belopp än för en liten enskild näringsidkare utan anställda. Det finns emellertid också argument som talar i motsatt riktning. Att i lagtexten ange hur stort anskaffningsvärdet får vara för att omedelbart avdrag ska få göras innebär att förutsebarheten förbättras. Vidare ger en utökad möjlighet till omedelbart avdrag – framför allt för de minsta företagen – en förenklad administration. För de riktigt små företagen (de som uteslutande har inventarieanskaffningar som understiger ett halvt prisbasbelopp och som inte innehar sådana immateriella tillgångar som anges i 18 kap. 1 § andra stycket inkomstskattelagen) bör det innebära att de inte över huvud taget behöver tillägna sig reglerna om avskrivning på inventarier. För maximal förenklingseffekt skulle dock krävas att Bokföringsnämnden justerar sina rekommendationer så att de inventarier som skattemässigt kan dras av omedelbart även får kostnadsföras direkt i räkenskaperna. Förslaget har således en stor förenklingspotential och ligger väl i linje med mål-

sättningen att förenkla regelverket för företagandet i stort och i synnerhet för de mindre företagen.

Av förenklingsskäl och för att öka förutsebarheten i bedömningen av när inventarier ska anses vara av mindre värde finns det anledning att i lag reglera denna gräns och fastställa ett enhetligt gränsbelopp för när inventarier ska anses vara av mindre värde. Förslaget innebär att beloppet bestäms till ett halvt prisbasbelopp, vilket motsvarar 21 400 kronor år 2009. Beloppet är avvägt så att ändringen ska innebära en tydlig förenkling för de mindre företagen. För de största företagen innebär förslaget dock inte någon stor förändring eftersom gränsen för vad som är mindre värde enligt Skatteverkets allmänna råd går i dag vid 20 000 kronor för denna kategori. Kopplingen till prisbasbeloppet innebär att storleken av beloppet för vilket direktavdrag får göras kommer att justeras varje år. Med hänsyn till att prisbasbeloppet normalt ökar får denna effekt anses som en förbättring jämfört med vad som gäller i dag. Av 2 kap. 27 § inkomstskattelagen framgår att med prisbasbelopp avses det prisbasbelopp som gällde för året före taxeringsåret.

Det är anskaffningsvärdet exklusive mervärdesskatt som ska understiga ett halvt prisbasbelopp. Om det i utgiften ingår mervärdesskatt som inte får dras av eller som återbetalas enligt mervärdesskattelagen (1994:200) så får detta belopp dock också dras av direkt.

Skatteverket har framfört synpunkter när det gäller användningen av prisbasbeloppet året före taxeringsåret som ett mått på mindre värde. Ett företag med brutet räkenskapsår som löper från den 1 juli 2009 till den 30 juni 2010 ska taxeras år 2011. Som förslaget är utformat ska företaget för bedömningen av mindre värde använda prisbasbeloppet för år 2010. Prisbasbeloppet fastställs dock under hösten året före det år som prisbasbeloppet avser (dvs. i detta fall under hösten 2009). Det innebär att det prisbasbelopp som ska användas vid bedömningen av mindre värde inte är känt när räkenskapsåret påbörjas den 1 juli 2009. Det är vanligt att företagen redan vid anskaffningstillfället kostnadsför inventarier som får dras av omedelbart vid beskattningen. De företag som ändå vill använda sig av 2010 års prisbasbelopp för hela räkenskapsåret får därmed ett visst administrativt merarbete. Verket föreslår som ett alternativ att det särskilt regleras att det prisbasbelopp som ska användas är det som gällde när beskattningsåret, dvs. räkenskapsåret, påbörjades, alternativt att det prisbasbelopp som ska användas är det som gällde vid anskaffningstillfället. Motsvarande synpunkt om brutna räkenskapsår har framförts av *Bokföringsnämnden*.

Om företag med brutna räkenskapsår omedelbart vill kostnadsföra inventarieanskaffningar som görs innan det relevanta prisbasbeloppet fastställs, kan de som riktlinje använda det prisbasbelopp som gällde för året dessförinnan. Huruvida anskaffningskostnaden för inventarier ska dras av omedelbart eller genom årliga värdeminskningssavdrag behöver dock inte slutligen avgöras förrän i samband med bokslutet och upprättandet av deklARATIONEN. Vid denna tidpunkt finns det under alla omständigheter ingen oklarhet om prisbasbeloppets storlek. Slutligen kan det framhållas att reglerna om omedelbart avdrag är frivilliga att tillämpa och om företaget upplever att de administrativa nackdelarna överväger fördelarna med omedelbart avdrag finns reglerna om räkenskapsenlig avskrivning att falla tillbaka på. Dessutom finns också möjligheten för

företaget att lägga om sitt räkenskapsår till kalenderår för att undvika den beskrivna situationen. Regeringen anser således inte att en särskild regel behöver införas om vilket prisbasbelopp som ska användas.

Näringslivets Skattedelegation (vars yttrande *Fastighetsägarna Sverige* och *Föreningen Svenskt Näringsliv* ansluter sig till) framhåller att förslaget även har den positiva effekten att det bidrar till fler investeringar i företagen. Fler investeringar är i sin tur positivt för den svenska ekonomin. Näringslivets Skattedelegation föreslår därför att beloppsgränsen bör höjas till ett prisbasbelopp. Ett förslag om höjd beloppsgräns har även framförts av *Företagarna*. Företagarna uppger att förslagets effekter då kommer att omfatta fler investeringar och påverka fler företag positivt, vilket är särskilt viktigt med en kraftigt vikande konjunktur. Regeringens uppfattning är att den föreslagna beloppsgränsen är väl avvägd. Förslaget syftar i första hand till att öka förutsebarheten och undanröja osäkerheter vid bedömningen av vad som är mindre värde samt att förenkla för de minsta företagen. En högre beloppsgräns torde ha ett begränsat värde för de minsta företagen, eftersom deras inventarieanskaffningar till övervägande del redan torde omfattas av den föreslagna gränsen. Utifrån förslagets syfte saknas det således skäl för en annan bedömning om beloppsgränsen än den som gjorts i 2009 års budgetproposition.

Bokföringsnämnden har efterfrågat ett klargörande i lagtexten om vad som gäller för mervärdesskatt som inte ska dras av eller återbetalas. Skatteverket har i ett ställningstagande 2005-03-03 (dnr 130 133554-05/111) uttalat att beloppsgränserna i verkets allmänna råd får anses innebära att omedelbart avdrag får göras med högst det angivna beloppet (5 000 kronor) med tillägg för mervärdesskatt till den del denna inte ska dras av eller återbetalas enligt mervärdesskattelagen. Avsikten är inte att ändra rättstillämpningen i detta avseende, varför det i lagtexten bör anges att det är anskaffningsvärdet exklusive mervärdesskatt som ska understiga ett halvt prisbasbelopp vid bedömningen av vad som är inventarier av mindre värde.

Bokföringsnämnden har även fört fram uppfattningen att begreppet ”understiger ett halvt prisbasbelopp” bör ersättas med ”uppgår till högst ett halvt prisbasbelopp”. Båda begreppen används flitigt i inkomstskattelagen. Regeringen anser inte att något av begreppen har försteg framför det andra när det gäller tydlighet. Oavsett vilket som används står det klart vad som avses, och regeringen finner inte skäl att föreslå någon annan lydelse än den nu föreslagna.

Av Skatteverkets allmänna råd framgår även att inventarier mellan vilka det finns ett naturligt samband bör bedömas gemensamt. Denna grundprincip gäller således redan i dag vid bedömningen av om det är fråga om inventarier av mindre värde. Ett exempel är anskaffning av ett konferensbord med tillhörande stolar. Dessa ska bedömas gemensamt och det sammanlagda anskaffningsvärdet ska understiga ett halvt prisbasbelopp för att omedelbart avdrag ska få göras.

En annan liknande grundprincip är att inventarieförvärv som kan anses ingå som ett led i en större inventarieanskaffning också ska bedömas sammantaget. Det kan till exempel röra sig om att byta ut samtliga datorer på ett kontor genom att anskaffa 300 datorer på en gång. Det kan också röra sig om delleranser av inventarier som får anses höra till en

och samma större anskaffning. I dessa fall måste således det sammanlagda anskaffningsvärdet understiga ett halvt prisbasbelopp för att omedelbart avdrag ska få göras.

När det nu i lagtexten införs en beloppsgräns för vad som anses vara mindre värde, bör dessa principer också lagregleras. Eftersom det i lagen ska anges vad som avses med mindre värde för inventarier bör det också i lagen anges när prövningen ska avse det sammantagna värdet av flera inventarier. Som angetts ovan innebär det föreslagna tillägget dock ingen ändring i sak. Principerna gäller redan i dag.

När det gäller sambandet mellan redovisning och beskattning på detta område har Regeringsrätten – i ett mål avseende korttidsinventarier (RÅ 2004 ref. 81) – uttalat att ett företag som redovisningsmässigt skrev av sådana tillgångar på tre år inte fick beräkna det skattemässiga avdraget på samma sätt. Motsvarande fråga har inte prövats när det gäller inventarier av mindre värde, men det förefaller rimligt att samma princip gäller för sådana inventarier. Skatteverket har i de allmänna råden uttalat att vid bedömningen av vad som anses vara inventarier av mindre värde bör gälla att en omedelbar kostnadsföring av anskaffningsutgiften ska vara förenlig med god redovisningssed. Det uppställs dock inget krav i inkomstskattelagen att inventarierna faktiskt ska behandlas på ett visst sätt redovisningsmässigt för att omedelbart avdrag ska få göras. Utredningen om sambandet mellan redovisning och beskattning har i sitt slutbetänkande föreslagit en frikoppling av skattereglerna från redovisningen. Förslagen i betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

När nu möjligheten till omedelbart avdrag ökar så kan det innebära att det kommer att bli en större skillnad mellan redovisningen och beskattningen för vissa företag. I vissa fall kan det vara så att en omedelbar kostnadsföring i räkenskaperna inte är förenlig med kravet på rättvisande bild. Inventarier kan därför behöva skrivas av i räkenskaperna trots att skattereglerna ger förutsättningar för ett omedelbart skattemässigt avdrag. Detta kan t.ex. gälla ett företag som tillämpar BFNAR 2008:1, enligt vilket inventarier med ett anskaffningsvärde om högst 10 000 kronor får kostnadsföras direkt. De nu föreslagna reglerna för omedelbart avdrag är frivilliga att tillämpa. Det står således företaget fritt att tillämpa räkenskapsenlig avskrivning i stället för omedelbart avdrag.

Lagförslaget

Förslaget föranleder ändringar i 18 kap. 4 § inkomstskattelagen.

6.1 Konsekvenser för de offentliga finanserna m.m.

Förslaget kommer att leda till att främst de mindre och medelstora företagen får ökade möjligheter till omedelbart avdrag. Därmed kommer företagens avdrag för anskaffningsutgiften att tidigareläggas.

I budgetpropositionen för år 2009 har kostnaderna för förslaget beräknats (prop. 2008/09:1, finansplan m.m., avsnitt 6.2.9 s. 160). Intäkterna bedöms kortsiktigt minska med 0,52, 0,41 och 0,30 miljarder kronor för åren 2009–2011. På lång sikt uppkommer emellertid endast en ränteeffekt som varaktigt minskar intäkterna med 0,06 miljarder kronor.

Förslaget bedöms inte medföra några ökade kostnader för Skatteverket eller för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

6.2 Konsekvenser för företagen

Att i lag reglera beloppsgränsen för inventarier av mindre värde utgör en stor förenkling för framför allt de minsta företagen. De företag som i dag omedelbart får dra av inventarier upp till ett värde av 5 000 kronor och 10 000 kronor, dvs. enskilda näringsidkare med förenklat årsbokslut samt de mindre företagen, kommer att få en väsentligt förbättrad möjlighet till omedelbart avdrag. Många av de minsta företagen kommer över huvud taget inte att behöva tillämpa reglerna om avskrivning av inventarier. Ett maximalt utnyttjande av de föreslagna förenklingarna förutsätter dock att det belopp som kan dras av skattemässigt också kan kostnadsföras i redovisningen. En bedömning av om detta är lämpligt och möjligt får ske inom ramen för Bokföringsnämndens normgivningsarbete och utvecklingen av god redovisningssed.

Samma beloppsgräns kommer att gälla för alla företag. För de större företagen, som i dag får göra omedelbart avdrag för inventarier upp till ett värde om 20 000 kronor, kommer förslaget inte att innebära någon stor förändring.

Eftersom det saknas uppgifter om företagens enskilda investeringar går det inte att uppskatta antalet företag som berörs av förslaget eller i vilka branscher dessa är verksamma. Som angetts ovan kommer dock de små och medelstora företagen kunna få de största fördelarna med anledning av förslaget.

Vidare får det anses förbättra förutsebarheten för företagen att direkt i lagtexten ange vilken beloppsgräns som gäller för omedelbart avdrag. Detta innebär en förenkling i sig, som förbättrar förutsättningarna för alla företag.

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

18 kap.

4 §

Inventarier av mindre värde definieras i det nya *andra stycket*. Inventarier är av mindre värde när anskaffningsvärdet exklusive mervärdesskatt understiger ett halvt prisbasbelopp.

Bedömningen av om inventariernas anskaffningsvärde understiger ett halvt prisbasbelopp ska göras utan hänsyn till mervärdesskatt. Om det i utgiften ingår mervärdesskatt som inte får dras av eller som återbetalas enligt mervärdesskattelagen (1994:200) får dock denna del också dras av direkt. Detta överensstämmer med Skatteverkets nuvarande rättstillämpning.

Av 2 kap. 27 § framgår att med prisbasbelopp avses det prisbasbelopp som gällde för året före taxeringsåret.

Förutom beloppsgränsen anges hur bedömningen ska göras i det fall det finns ett naturligt samband mellan flera inventarier och i det fall förvärv av olika inventarier kan anses ingå som ett led i en större inventarieanskaffning. Principerna tillämpas redan i dag (jfr. Skatteverkets allmänna råd). I avsnitt 5 ges exempel på tillämpningen av bestämmelserna. För att omedelbart avdrag ska få göras krävs således att det sammanlagda anskaffningsvärdet understiger ett halvt prisbasbelopp.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelse

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2009 och tillämpas på beskattningsår som påbörjas efter den 31 december 2008.

Lagrådet påpekar att det inte finns någon högsta gräns för avdrag enligt gällande bestämmelser. Med beaktande av förbudet mot retroaktiv skattelag föreslår *Lagrådet* därför ett tillägg till övergångsbestämmelsen.

Regeringen kan instämma i *Lagrådets* bedömning att den föreslagna regeln i vissa sällsynta fall skulle kunna komma i konflikt med regeringsformens förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Den ändrade bestämmelsen är en värderingsregel som inte blir tillämplig förrän vid beskattningsårets utgång. Ikraftträdandebestämmelsen bör därför kompletteras med en övergångsbestämmelse som innebär att, i fråga om beskattningsår som påbörjats efter den 31 december 2008 och avslutats före ikraftträdandet, avdragsrätten prövas enligt äldre bestämmelser om den skattskyldige begär det.

Lagförslag i promemorian Utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde (Fi2008/6260)

Prop. 2008/09:129
Bilaga 1

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

4 §

För inventarier som är av mindre värde eller kan antas ha en ekonomisk livslängd på högst tre år, får hela utgiften dras av omedelbart. Detta gäller dock inte sådana rättigheter m.m. som avses i 1 § andra stycket.

Med mindre värde avses att anskaffningsvärdet understiger ett halvt prisbasbelopp. Finns det ett naturligt samband mellan flera inventarier ska de endast anses vara inventarier av mindre värde om det sammanlagda anskaffningsvärdet understiger ett halvt prisbasbelopp. Detsamma gäller i det fall förvärv av olika inventarier kan anses ingå som ett led i en större inventarieanskaffning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009 och tillämpas på beskattningsår som påbörjas efter den 31 december 2008.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2008/09:129
Bilaga 2

Följande remissinstanser har yttrat sig: Skatteverket, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Stockholms län, Bokföringsnämnden, Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, FAR SRS, Fastighetsägarna Sverige, Finansbolagens förening, Föreningen Svenskt Näringsliv, FöretagarFörbundet, Företagarna, Försäkringsförbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, Sveriges advokatsamfund och Sveriges Byggindustrier.

Därutöver har yttrande även inkommit från Näringslivets Skattedelegation.

Fastighetsägarna Sverige och Föreningen Svenskt Näringsliv har åberopat yttrandet från Näringslivets Skattedelegation.

Följande remissinstanser har inte svarat eller avstått från att lämna några synpunkter: Riksrevisionen, Finansinspektionen, Stockholms handelskammare, Bolagsverket, Näringslivets regelnämnd och Rådet för finansiell rapportering.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Häri genom föreskrivs att 18 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

4 §

För inventarier som är av mindre värde eller kan antas ha en ekonomisk livslängd på högst tre år, får hela utgiften dras av omedelbart. Detta gäller dock inte sådana rättigheter m.m. som avses i 1 § andra stycket.

Med mindre värde avses att anskaffningsvärdet understiger ett halvt prisbasbelopp. Finns det ett naturligt samband mellan flera inventarier, ska de anses vara inventarier av mindre värde bara om det sammanlagda anskaffningsvärdet understiger ett halvt prisbasbelopp. Detsamma gäller i det fall förvärv av olika inventarier kan anses ingå som ett led i en större inventarieanskaffning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009 och tillämpas på beskattningsår som påbörjas efter den 31 december 2008.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2009-02-04

Närvarande: F.d. justitierådet Nina Pripp, regeringsrådet Nils Dexe och f.d. justitieombudsmannen Nils-Olof Berggren.

Utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde

Enligt en lagrådsremiss den 29 januari 2009 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Niklas Lindeberg.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I förslaget till ett nytt andra stycke i 18 kap. 4 § har det i andra och tredje meningarna förts in att under vissa förutsättningar flera inventarier ska anses vara inventarier av mindre värde bara om det sammanlagda anskaffningsvärdet understiger ett halvt basbelopp. Detta ska gälla dels då det finns ett naturligt samband mellan inventarierna (andra meningen), dels då förvärv av olika inventarier kan anses ingå som ett led i en större inventarieanskaffning (tredje meningen). Dessa bestämmelser har sin förebild i allmänna råd som getts ut av Skatteverket (SKV A 2007:2).

I lagrådsremissen ges inte några kommentarer eller någon exemplifiering om vilka situationer som avses med bestämmelserna. Det är emellertid enligt Lagrådets mening inte lätt att direkt ur lagtexten utläsa hur bestämmelserna ska tillämpas, bl.a. vilka fall som ska kunna omfattas av tredje meningen men inte av andra. Den tredje meningen avses vidare gälla i fråga om förvärv av ”olika” inventarier. Enligt Lagrådet är det oklart vad som ska förstås med det ordvalet.

Mot denna bakgrund förordar Lagrådet att de föreslagna bestämmelserna i andra och tredje meningarna belyses i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

I lagrådsremissen föreslås att den föreslagna lagändringen ska träda i kraft den 1 juli 2009 och tillämpas på beskattningsår som påbörjas efter den 31 december 2008. Någon högsta gräns för avdrag som avses i 18 kap. 4 § första stycket finns inte föreskriven i gällande bestämmelser. Med beaktande av förbudet i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen mot retroaktiv skattelag föreslår Lagrådet ett tillägg till övergångsbestämmelsen enligt följande: ”I fråga om inventarier som förvärvats under tiden den 1 januari – den 30 juni 2009 ska dock, om den skattskyldige begär det, avdragsrätten prövas enligt äldre bestämmelser.”

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 2009

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Odell, Ask, Husmark Pehrsson, Larsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Borg

Regeringen beslutar proposition 2008/09:129 Utökade möjligheter till omedelbart avdrag för inventarier av mindre värde